Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16536

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i, bireylerin potansiyel akademik ba?ar?s?zl?k durumlar?nda özsayg?lar?n? korumak amac?yla kulland?klar? stratejileri ve davran??lar? ölçmek üzere tasarlanm?? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, Anl? ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda Türkçeye uyarlanm??t?r. Ölçek, ö?rencilerin akademik performans öncesinde, ba?ar?s?zl?k riskine kar?? kendilerine engel te?kil edebilecek mazeretler veya engeller olu?turma e?ilimlerini de?erlendirmeye odaklan?r. Bu kendini engelleme davran??lar? genellikle erteleme, yeterince çal??mama veya d??sal faktörleri bahane etme ?eklinde ortaya ç?kar.

Anahtar Kelimeler

Akademik kendini engelleme, özsayg?, akademik ba?ar?, psikolojik ölçme, uyarlama çal??mas?, ö?renci performans?.

Yazarlar

Gazanfer Anl?, ?brahim Ta?, Zeliha Güne?, Zeynep Yazg?, H. Sevinç.

Amaç

Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin akademik ba?lamda sergiledikleri kendini engelleme stratejilerinin düzeyini belirlemektir. Bu stratejiler, bireyin yetenek eksikli?inden ziyade, ba?ar?s?zl???n d??sal veya geçici engellere ba?lanmas?n? sa?lamak suretiyle benlik de?erini korumay? hedefler. Türkçeye uyarlama çal??mas?, bu yap?n?n Türkiye'deki ö?renci popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçülebilmesini sa?lamay? amaçlam??t?r.

Ölçek, e?itim psikolojisi ve rehberlik alanlar?nda, ö?rencilerin motivasyonel profillerini anlamak ve akademik stres yönetimi programlar? geli?tirmek için tan?lay?c? bir araç olarak kullan?labilir. Ölçe?in kullan?m?, müdahale gerektiren yüksek kendini engelleme e?ilimine sahip ö?rencilerin belirlenmesine olanak tan?r.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikometrik yap?, akademik kendini engellemedir. Bu yap?, bireyin potansiyel ba?ar?s?zl?k durumlar?nda yetenek eksikli?inden kaynaklanacak olumsuz ç?kar?mlar? önlemek için bilinçli veya bilinçsiz olarak performans? tehlikeye atacak engelleri önceden olu?turmas?d?r.

Akademik kendini engelleme, genellikle iki ana bile?eni içerir: **davran??sal engelleme** (örne?in,

ARABPSYCHOLOGY.COM

s?navdan önce partiye gitmek, çal??mamak) ve **beyan edilen engelleme** (örne?in, s?navdan önce hastal???n? veya stresini bahane etmek). Ölçek maddeleri, bu iki boyuttaki e?ilimleri yakalamay? hedefler.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detayland?r?lmam?? olsa da, Türkçeye uyarlama çal??mas? kapsam?nda ölçe?in yap? geçerli?inin incelenmi? olmas? beklenmektedir. **Yap? geçerli?i**, ölçe?in teorik olarak ölçmesi gereken yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir. Bu, genellikle aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri ile di?er ilgili psikolojik yap?larla korelasyon (yak?nsak ve ?raksak geçerlik) yoluyla desteklenir.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u veya kabul edilebilir bir uyum sa?lad??? faktör analizi sonuçlar?yla gösterilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in akademik kendini engelleme yap?s?n? kültürel ba?lamda do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret eder.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, uyarlama çal??malar?n?n temel gerekliliklerinden biri ölçe?in güvenilirli?ini kan?tlamakt?r. Güvenirlik, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ifade eder. Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, büyük olas?l?kla **iç tutarl?l?k** (Cronbach Alfa katsay?s?) yöntemiyle gerçekle?tirilmi?tir.

Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçekteki tüm maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda uyumlu oldu?unu gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test güvenirlik analizleri de zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n kararl?l???n? de?erlendirmek amac?yla kullan?lm?? olabilir.

Faktör Analizi

Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için muhtemelen **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in orijinal formundaki faktör yap?s?n?n (boyutlar?n?n) Türk kültürüne özgü örneklemde ne ölçüde do?ruland???n? test eder.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in akademik kendini engelleme yap?s?n? ölçen alt boyutlar?n? (e?er varsa) ve her bir maddenin ilgili faktöre yüklenme de?erlerini ortaya koyar. Uyarlama çal??mas? (Anl? et al., 2018), ölçe?in kabul edilebilir düzeyde faktör yüklerine ve model uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçeklerde yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi bir derecelendirme format?na sahip oldu?u varsay?lmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik popülasyon (Ö?renciler)

Ya? Grubu: Lise ve/veya Üniversite ö?rencileri (uyarlama çal??mas?n?n örneklemine ba?l? olarak)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli üniversite ve/veya lise ö?rencileri üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup olarak uygulanabilen öz bildirim envanteri (self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Akademik ba?ar?s?zl?k, motivasyon, erteleme, psikometrik özellikler, faktör yap?s?, iç tutarl?l?k.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gazanfer Anl?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: anligazanfer@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Gazanfer Anl? (?lgili Kurum Bilgisi Kaynakta Belirtilmemi?tir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2018 y?l?nda Türkçeye uyarlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için genellikle orijinal makaleye at?f yap?lmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Gazanfer Anl? ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir. ?leti?im e-posta adresi: anligazanfer@gmail.com.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Anl?, G , Ta?, ? , Güne?, Z , Yazg?, Z ve Sevinç, H . (2018). Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i'ni Türkçeye uyarlama çal??mas?. *OPUS Uluslararas? Toplum Ara?t?rmalar? Dergisi, 8* (15), 1198-1217. DOI: 10.26466/opus.442691.

Makalenin orijinal ba?lant?s? Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: akademik-kendini-engelleme-olcegi-toad.pdf

Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerik özetinde yer almamaktad?r. Maddelere eri?im için yukar?da belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM